

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 11, LT-01103, Vilnius, tel. 8 706 63846, faks. 8 706 63895

el. p. LRVkanceliarija@lrvt.lt, <http://www.lrv.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604574

Lietuvos tėvų forumui

Nr.

Kopija

Sveikatos apsaugos ministerijai
Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai
Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
Ekonomikos ir inovacijų ministerijai
Teisingumo ministerijai

DĖL JŪSŲ RAŠTO DĖL VYRIAUSYBĖS VEIKSMŲ

Gavome Jūsų 2021 m. gegužės 12 d. raštą, kuriame keliate klausimus dėl Vyriausybės nutarimu įvesto karantino dėl COVID-19 ligos sukeltos pandemijos režimo priemonių pagrįstumo ir teikiate reikalavimus dėl vaikų gražinimo į kontaktinį ugdymą mokyklose, nosį ir burną dengiančių apsaugos priemonių vaikams dėvėjimo, sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo, praradimų, susijusių su ūkinės veiklos apribojimu, kompensavimo, galimybių paso ir kt.

Suprantame, kad šis laikotarpis kelia nerimą daugeliui žmonių, tad gerbiame Jūsų poziciją.

Norime užtikrinti, jog Vyriausybei taip pat labai svarbu ir ji deda visas pastangas, kad visi Lietuvos gyventojai jaustųsi kuo saugiau bei kad visi mokiniai grįžtų į mokyklas mokytis (ugdysis) kasdieniu būdu, aktyviai dalyvautų neformaliajame švietime, kad būtų užtikrinti jų fizinės ir emocinės sveikatos, socialiniai ir kiti poreikiai. Dėl šios priežasties epidemiologinė situacija, aktualiausi klausimai, susiję su pandemijos valdymu, ir kylantys iššūkiai yra nuolat aptariami Nepriklausomų ekspertų patariamojoje taryboje pasiūlymams dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) valdymo svarstyti ir teikti, Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos posėdžiuose, Vyriausybės posėdžiuose ir pasitarimuose, kitų atsakingų institucijų pasitarimuose. Įvertinusi šiuose pasitarimuose išryškėjusias rizikas ir galimybes Vyriausybė priima atitinkamus sprendimus ugdymo, asmens sveikatos apsaugos, ūkinės veiklos ir kitose srityse.

Jūsų raštą yra gavusios Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir Sveikatos apsaugos ministerija, taip pat jį persiunčiame Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai ir Teisingumo ministerijai, kurios įvertins Jūsų pateiktus argumentus pagal kompetenciją.

PRIDEDAMA (Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai ir Teisingumo ministerijai). Lietuvos tėvų forumo 2021 m. gegužės 12 d. raštas.

Vyriausybės kanclerė

Giedrė Balčytytė

Nijolė Putrienė, tel. +37070663985, el. p. nijole.putriene@lrvt.lt

Asociacija „LIETUVOS TĖVŲ FORUMAS“

Įmonės kodas: 300144391

Adresas korespondencijai: Veliuonos g. 18, Kaunas, LT-48338

El.paštas: info@tevuforumas.lt Interneto svetainė: www.tevuforumas.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Gedimino pr. 11, LT-01103 Vilnius

2021-05-12

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministrui
Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovui
Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai
Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministrei
A. Volano g. 2, LT-01124 Vilnius

DĖL PAŽEISTŲ VAIKŲ IR JŲ TĖVŲ TEISIŲ

Asociacija Lietuvos tėvų forumas, atstovaujanti ir gindama šeimų, tėvų ir vaikų interesus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija ir Lietuvos Respublikos įstatymais, Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija, bei kitais teisės aktais, atsižvelgdama į nerimą keliančius konstitucinių žmogaus teisių pažeidimus, į tai, jog Vyriausybės nutarimu įvesto karantino režimo (o kai jis nutraukiamas Vyriausybės nutarimu įvesto ekstremaliosios situacijos režimo) priemonės nepagrįstai, netinkamai ir neproporcingai riboja konstitucines asmens teises ir laisves bei konkuruoja su konstituciniu nepaprastosios padėties reglamentavimu, įsiterpia į išimtinę Seimo kompetenciją, nepagrįstai ir neteisėtai pažeidžia vaikų ir tėvų teises bei teisėtus lūkesčius, kelia jiems tiesioginę bei netiesioginę žalą, kreipiasi į valstybės valdžios institucijas, reikalaujama imtis neatidėliotų sprendimų ir veiksmų.

Dėl pažeistos teisės į kokybišką ugdymą, neigiamo mokyklų uždarymo poveikio vaikų fizinei, psichinei sveikatai ir švietimo kokybei

Vyriausybės nustatytos priemonės, ribojančios teisę į mokslą, įtvirtintos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos pirmojo protokolo 2 straipsnyje, bei LR Konstitucijos 41 straipsnyje, nėra proporcingos siekiui užkirsti kelią koronaviruso plitimui. Nuotolinio mokymosi procesas kaip priemonė nėra tinkama kokybiškam ir pilnaverčiam ugdymo procesui užtikrinti. Vyriausybės nutarimu dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo teisė į kokybišką ugdymą nepagrįstai ir neproporcingai yra apribota jau antrus mokslus metus.

Nėra jokių mokslinių, medicininių pagrindimų, kuomet remiantis taikomos vaikų teises pažeidžiančios priemonės. Pasaulinės sveikatos organizacijos rekomendacijos bei moksliniai tyrimai numato jog: 1) mokyklų uždarymas yra paskutinė priemonė, kurios turi imtis šalys, valdant epidemiologinę situaciją; 2) atlaisvinant ribojimus, pirmiausia turi būti grįžtama prie kontaktinio

ugdymo; 3) vaikai nelaikomi rizikos ar pažeidžiama COVID-19 grupe ir nelaikomi pagrindiniais SARS-CoV-2 nešiotojais mokyklose; 4) mokyklų uždarymas nėra veiksminga priemonė, suvaldant COVID-19 ligą sukeltą viruso plitimą bendruomenėje; 5) neigiamas mokyklų uždarymo poveikis vaikų fizinei, psichinei sveikatai ir švietimo kokybei, taip pat neigiamas ekonominis poveikis visuomenei, persveria naudą.

2020 m. rugpjūčio 14 d. Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro (ECDC) išplatintoje informacijoje apie vaikų sergamumą COVID-19 liga ir mokyklos aplinkos vaidmenį perduodant COVID-19 ligą sukeltą virusą buvo nurodyta, jog įrodymai, gauti iš kontaktų atsekimo mokyklose ir daugelio ES šalių stebėjimo duomenų parodė, jog mokyklų veiklų atnaujinimas nesukėlė reikšmingo viruso perdavimo bendruomenėje, o vaikų priežiūros ir švietimo įstaigų uždarymas, mažai tikėtinas, kaip veiksminga bendrosios kontrolės priemonė, suvaldant COVID-19 ligą sukeltą viruso plitimą bendruomenėje¹. Tačiau neatsižvelgiant į objektyvius ir plačiai žinomus faktinius įrodymus bei mokslinius tyrimus, mokyklos Lietuvoje ir vėl buvo uždarytos, o kontaktinis mokinių ugdymas ir vėl buvo perkeltas į nuotolinę formą. Tokio masto ir trukmės švietimo sutrikdymas turi milžinišką neigiamą poveikį ir kaip grėsmė vaikų emocinei bei fizinei sveikatai pripažįstamas įvairiuose moksliniuose tyrimuose². Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro 2020 m. gruodžio 23 d. pateiktoje ataskaitoje, analitinėje publikacijoje „Vaikų ir mokyklos vaidmuo COVID-19 plitime“ taip pat pateikiama stebėjimais ir tyrimais įrodyta išvada, jog „neigiamas mokyklų uždarymo poveikis vaikų fizinei, psichinei sveikatai ir švietimo kokybei, taip pat neigiamas ekonominis poveikis visuomenei, persveria naudą“. Visame pasaulyje po pirmojo karantino atlikti tyrimai rodo neigiamus tokių sprendimų padarinius vaikų ugdymui bei vaikų sveikatai. Iki šiol Lietuvoje nėra atlikti jokie tyrimai ir vertinimai, kiek nukentėjo ar nukentės visa valstybė ir jos piliečiai ilginiui dėl suprastėjusio vaikų išsilavinimo, kiek tai turės įtakos ekonominiu, finansiniu atžvilgiu ateityje, ir kas atsakys už tokius nepagrįstus sprendimus?

Lietuvos ir pasaulio psichologai bei psichiatrijos mokslininkai karantino pasekmes vaikų psichikai lygina su karo zonose gyvenančių vaikų situacija. Akivaizdu, jog tokio karantino pasekmės turės įtakos galimai net kelioms ateinančioms kartoms. Konstatuojama ir visa eilė kitų fizinės bei psichosomatinės sveikatos sutrikimų taip pat keliančių didelį susirūpinimą. Tai ligos susietos su judėjimo ir fizinio aktyvumo trūkumu, akių ligos ir laikysenos sutrikimai, apatijos ir depresijos simptomai, viršsvoris ir mitybos sutrikimai bei daugybė kitų sveikatą žalojančių faktorių, nešnekant jau apie padidėjusį suicidinių polinkių ir atvejų skaičių jaunimo tarpe. Mokinių nuotolinis ugdymas, kuris negali būti laikomas lygiaverčiu kontaktiniam, faktiškai tapo jų žlugdymu – ir ugdymo, ir sveikatos prasme, ir galvojant apie ateities perspektyvą, apie jų asmenybinių ugdymą ir tas pačias karantino sukeltas kitas spragas. Mokslininkai, medikai, psichologai viešai kreipėsi dėl vaikų grąžinimo į mokyklas, nurodydami, jog situacija drastiškai blogėja. Palaikymą po viešo kreipimosi dėl moksleivių grąžinimo į mokyklas ir kontaktinį ugdymą, oficialiu raštu išreiškė ir Vaikų teisių apsaugos kontrolierė Edita Žiobienė³. Kreipimesi prašoma iš naujo svarstyti ir skubiai priimti reikiamus sprendimus dėl vaikų ir paauglių realaus grąžinimo į mokyklas dar šiais mokslo metais, nekeliant jiems reikalavimo testuotis, tuo labiau, kad toks reikalavimas nuo 2021 m. gegužės 24 d. vaikams iki 16 metų nebus taikomas rengiant asmenines šventes, neribojant dalyvaujančių asmenų skaičiaus; lankantis kavinėse uždaroje patalpose; naudojantis apgyvendinimo paslaugomis, neribojant kambarių apgyvendinamų asmenų skaičiaus; naudojantis paslaugomis uždaroje patalpose (pvz., žaisti biliardą ar boulingą); plaukiojant pramoginiais laivais, neribojant asmenų skaičiaus; dalyvaujant renginiuose iki 500 asmenų. Be to, taikomi ir dvigubi standartai priklausomai nuo savivaldybės, kai vienos ugdymo įstaigose testai privalomi, kituose – tik rekomenduojami, kas faktiškai supriešina ir diskriminuoja žmones priklausomai nuo jų gyvenamos vietos.

Vyriausybė neturėjo ir neturi įgaliojimų nustatinėti reikalavimus mokinių testavimui, kaip būtinosios sąlygos kontaktiniam ugdymui, o tuo labiau privalomai paskirti tyrimus galimos ligos diagnozavimui. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu dėl karantino Lietuvos Respublikos

¹ Mokyklos vaidmuo perduodant COVID-19 ligą sukeltą virusą. ECDC informacija: <http://www.ulac.lt/naujienos/pranesimai-spaudai/mokyklos-vaidmuo-perduodant-covid-19-liga-sukelianti-virusa.-ecdc-informacija>

² Vilniaus universiteto mokslininkų projekto „Nuotolinis vaikų ugdymas pandemijos dėl Covid-19 metu: grėsmės bei galimybės ekosisteminio požiūriu“, finansuojamo LMTLT, pagrindiniai rezultatai ir rekomendacijos <https://www.smm.lt/web/lt/naujienos/svietimas-covid-19-salygomis/tyrimai-rek>

³ Mokslininkai, medikai, psichologai viešai kreipėsi dėl vaikų (ne)grąžinimo į mokyklas: situacija drastiškai blogėja <https://www.lrytas.lt/tevas/tevyse/2021/05/06/news/mokslininkai-medikai-psichologai-viesai-kreipesi-del-vaiku-ne-grazinimo-i-mokyklas-situacija-drastiskai-blogeja-19274975/>

teritorijoje paskelbimo⁴ nustatyta ir operacijų vadovo sprendimu detalizuota⁵ profilaktinė (tiksliau privaloma) kontrolės priemonė mokiniams – tyrimas galimai COVID-19 ligai (koronaviruso infekcijai) diagnozuoti arba savikontrolė galimai COVID-19 ligai (koronaviruso infekcijai) nustatyti - kaip sąlyga kontaktiniam ugdymui (nesutinkant dalyvauti tyrime, vaikai ir paaugliai negali grįžti į kontaktinį ugdymą mokykloje).

Įstatymo leidėjas nėra suteikęs Vyriausybei jokių įgaliojimų nustatyti prievolės mokiniams atlikti tyrimus ligos nustatymui, kaip privalomos sąlygos kontaktiniam ugdymui. Įstatymuose taip pat nėra ir nuostatų, kad Vyriausybė ar operacijų vadovas, skirtų tyrimą ligos diagnozavimui, arba, kad vaikai (mokiniai) patys ją nusistatytų (savikontrolė). Lietuvos Respublikos užkrečiamųjų ligų įstatymo 7 straipsnio 1 dalis numato, kad užkrečiamųjų ligų klinikinius požymius nustato, diagnozę patvirtinančius ar paneigiančius tyrimus skiria ir užkrečiamąsias ligas pagal kompetenciją diagnozuoja šeimos gydytojai ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų specialistai. Taigi tiek Vyriausybė, tiek operacijų vadovas akivaizdžiai viršijo savo įgaliojimus, veikė *ultra vires*, pažeidžiant įstatymo viršenybės, teisėtumo, konstitucinius teisinės valstybės bei atsakingo valdymo principus, todėl neteisėtas mokinių testavimas turi būti nedelsiant nutrauktas, o Vyriausybės nutarimo dėl karantino įvedimo Lietuvos Respublikos teritorijoje 2.2.9.2. p. ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro valstybės lygio ekstremalios situacijos valstybės operacijų vadovo 2021 m. kovo 12 d. sprendimo Nr. V-513 „Dėl pavidimo organizuoti, koordinuoti ir vykdyti savanorišką profilaktinį tyrimą ugdymo įstaigose“ (suvestinė redakcija nuo 2021 m. gegužės 6 d.) neteisėtos nuostatos panaikintos.

Primenamos ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatos, medicininės etikos principai, bei tai, kad joks asmuo, o tuo labiau vaikas, negali būti verčiamas įrodinėti, jog yra sveikas (jau nekalbant apie tai, jog įrodinėti reikia kas 4-7 d.) Tai pažeidžia vaikų orumą, jie laikomi pavojingi vien dėl to, kad egzistuoja ir kvėpuoja. Tai yra ir nežmoniškas vaikų pažeminimas, sveikiems vaikams pastoviai keliama baimė ir nuolatinio streso būseną, jog jie galimai yra potencialūs pavojingi ligoniai ar viruso nešiotojai ir platintojai, kas kelias dienas atliekami invaziniai tyrimai, formuojamas nepilnavertiškumo kompleksas, kas kelia psichinę emocinę žalą, o taip galima ir fizinė žala. Toks nežmoniškas elgesys draudžiamas tiek pagal Lietuvos, tiek pagal tarptautinius teisės aktus. Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 3 straipsnyje įtvirtintas absoliutus kankinimo ir kitokio žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio, ar baudimo uždraudimas yra viena pamatinių demokratinių visuomenių vertybių, todėl valstybės jokiomis aplinkybėmis (net kilus karui ar esant kitokiai nepaprastajai padėčiai) negali paneigti EŽTK 3 straipsnyje numatytos teisės. Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) jurisprudencijoje kaip nežmoniškas ar žeminantis elgesys, draudžiamas pagal EŽTK 3 straipsnį, yra klasifikuojamas toks netinkamas elgesys, kuris, nors ir nepriylgsta kankinimui, tačiau juo asmeniui sukeliama fizinė ar psichologinė kančia. Žeminančiam elgesiui EŽTT prilygina veiksmus, kuriais asmeniui sukeliama baimė, nepilnavertiškumo, kančia ir pažeminimo jausmai, dėl ko asmuo netenka fizinio ar moralinio atsparumo arba pasielgia prieš savo valią ir sąžinę.

Negalima pamiršti ir dar vieno dalyko: testas yra medicininė intervencija, kuri teisiškai laikoma kūno sužalojimu. Jis gali būti atliekamas tik gavus informuoto asmens sutikimą. Šis principas masiškai pažeidžiamas, nes sutikimas faktiškai yra išgaunamas priverstinai, nes nedavus jo, netenkama teisė į kokybišką švietimą ir kontaktinį ugdymą. Nedavusiems sutikimo, neužtikrinamas net ir nuotolinis ugdymas, vaikai palikti mokytis savarankiškai jiems siunčiant užduotis.

Tokių tyrimų (bet kokios rūšies) atlikimas yra sveikatos duomenų tvarkymas (rinkimas), taigi ir specialių kategorijų asmens duomenų tvarkymas pagal 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis, dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas, toliau - BDAR) 4 straipsnio 1 ir 2 dalis, 9 straipsnio 1 dalį. Specialių kategorijų asmens duomenų tvarkymas apibrėžtas BDAR 9 straipsnio 1 dalyje. Jei mokinys ar jo tėvai atsisako leisti rinkti ar tvarkyti šiuos duomenis, mokiniui neleidžiamas

⁴Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1226 dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo (suvestinė redakcija nuo 2021-05-10) 2.2.9.2 punktas

⁵Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro valstybės lygio ekstremalios situacijos valstybės operacijų vadovo 2021 m. kovo 12 d. sprendimo Nr. V-513 Dėl pavidimo organizuoti, koordinuoti ir vykdyti savanorišką profilaktinį tyrimą ugdymo įstaigose (suvestinė redakcija nuo 2021-05-06) 2.2 punktas

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/4748a1a0834011eb84c497f41d72a99a/asr>

kontaktinis ugdymas ir taip pažeidžiama jo Konstitucinė teisė į mokslą. Taigi, jei mokinys nori dalyvauti kontaktiniame ugdyme, jis yra priverstas atskleisti mokyklai savo asmeninius sveikatos duomenis. Tokiu būdu jis netiesiogiai verčiamas atskleisti specialių kategorijų asmens duomenis. Sutikimas, kuris duodamas darant spaudimą, kad nebus leista eiti į mokyklą, jei sutikimas nebus duotas, yra duodamas ne savanoriškai, o veikiau taikant netiesioginę prievartą. Todėl tai negali būti galiojantis teisinis pagrindas rinkti sveikatos duomenis pagal BDAR 9 straipsnio 2 dalies a punktą ir 4 straipsnio 11 dalį. Tad surinkti mokinių (jų tėvų, ar globėjų) sutikimai atlikti testus būtų arba, objektyviai vertinant, yra negaliojantys nuo pat pradžių. Pagal BDAR yra ir kitų reikalavimų, taikomų tvarkant pažeidžiamų fizinių asmenų, visų pirma vaikų, asmens duomenis, kurie nagrinėjami atveju nėra įgyvendinami labai dideliu mastu.

Pažymėtina ir tai, jog tokia intervencija gali būti taikoma tik tada, kai ji yra mediciniškai indikuota ir pagrįsta, tačiau jokių aiškių ir pagrįstų mediciniais tyrimais ar mokslu požymių nebuvo ir nėra pateikta. Vaikai neturi jokių simptomų, jie yra sveiki, nulinės rizikos grupėje (mirtingumas nuo COVID-19 Lietuvoje amžiaus grupėje 0-20 metų yra 0), tad jokio pagrindo tokiems tyrimams nėra. Niekur nepaaiškinama, kas yra medicininė indikacija atlikti sveikų vaikų ir paauglių tepinėlius kelis kartus per savaitę. O gal Vyriausybė kiekvienam vaikui ir paaugliui kelia kliniškai nepagrįstą bendrą įtarimą dėl užkrečiamumo? Vaikai ir paaugliai neturėtų būti išskiriami iš kitų visuomenės amžiaus ar socialinių grupių, nes nėra jokių pagrįstų validuotais moksliniais tyrimais duomenų, kad jie labiau užkrečiami, nei kiti asmenys. Taip pat, remiantis testų naudojimo instrukcijomis, nėra jokių pagrįstų įrodymų apie klinikinį veiksmingumą tiriant besimptomius asmenis.

Atnaujintoje Cochrane greitųjų testų, skirtų SARS-CoV-2 infekcijai nustatyti, apžvalgoje teigiama⁶, kad greitieji antigeno testai geriau padeda teisingai nustatyti COVID-19 atvejus žmonėms, kuriems gali būti ar pasireiškia COVID-19 simptomatika, nei besimptomiams asmenims. Mokslinis tyrimas (aukščiausias mokslinis standartas), kuriame buvo vertinami sveikatos priežiūros vietoje atliekamų antigeno ir molekulinų testų, skirtų SARS-CoV-2 infekcijai diagnozuoti, diagnostinis tikslumas, atskirai simptomų turinčioms ir simptomų neturinčioms gyventojų grupėms „Greitieji, momentiniai antigenais ir molekuliniais pagrįsti testai SARS-CoV-2 infekcijai diagnozuoti“⁷, patvirtina, kad greitųjų antigenų testų tikslumas nustatant infekciją besimptomiams asmenims yra tik 58 proc tikimybės ribose. Nėra jokių validuotų mokslinių tyrimų, kurie įrodytų, jog sveikos (besimptomės) žmonių populiacijos masinis testavimas (sreening'as) padeda bent kažkaip valdyti pandemiją – t.y. mažinti mirčių, sunkių hospitalizacijų ir apskritai bendrą hospitalizacijų skaičių. Testų tikslumo tyrimuose negalima tinkamai įvertinti antigenų testų gebėjimo atskirti užkrečiamus asmenis, kuriuos reikia izoliuoti, nuo tų, kurie nekelia pavojaus, nes nėra užkrečiamumo etalono. Taigi greitųjų antigenų testai negali suteikti realios faktinės informacijos apie užkrečiamumą.

Remiantis visuotinai pripažintais moksliniais atrankinės patikros ir infekcinių ligų diagnostikos principais, dėl duomenų apie greitųjų antigenų testų pagrįstumą trūkumo, ypač besimptomiams vaikams, šiuo metu nėra nei pateisinama, nei tikslinga šiuos testus visuotinai naudoti mokyklose. Klaidingai neigiamų ir klaidingai teigiamų rezultatų skaičius yra nepriimtinais didelis ir eksponentiškai auga didinant testavimo apimtį, o taip pat daro daug daugiau žalos nei naudos. Neįvertinamas neigiamas psichologinis pakartotinių tyrimų, ypač mažų vaikų, poveikis, sukeltas tokias pasekmes kaip karantinas ir saviizoliacija sau ar socialinei bendruomenei, ypač jei dėl negaliojančio tyrimo metodo jį tenka vėl atšaukti. Kaip, atsižvelgiant į tikėtiną didelį klaidingų testų rezultatų skaičių, vertinamas naudos ir rizikos santykis, ypač atsižvelgiant į tai, kad net ir klaidingai teigiamų testų rezultatų atveju mokiniai ir jų šeimos nariai, o taip pat su jais kontaktavę asmenys turi prisiimti visą izoliacijos poveikį su visomis jos pasekmėmis? Ar valstybė atlygins patirtą žalą?

Dėl PGR testų bei tai, jog testavimas nėra ir negali būti vienintelė priemonė diagnozei nustatyti, jau yra pasisakę visą eilę mokslininkų bei visa eilė ES valstybių narių teismų, nagrinėjusių bylas dėl įvairių šios pandemijos taikomų suvaržymų teisėtumo, o kai kuriose Europos valstybėse aiškiai nurodoma, jog šiais tyrimais net negalima nustatyti, ar žmogus yra užkrato nešiotojas bei platintojas, ar ne.

⁶Aktualisierter Cochrane Review bewertet Zuverlässigkeit von Schnelltests zum Nachweis von COVID-19:

<https://www.cochrane.de/de/news/aktualisierter-cochrane-review-bewertet-zuverl%C3%A4ssigkeit-von-schnelltests-zum-nachweis-von-covid>

⁷Rapid, point-of-care antigen and molecular-based tests for diagnosis of SARS-CoV-2 infection

<https://www.cochranelibrary.com/cdsr/doi/10.1002/14651858.CD013705.pub2/full/de>

2020 m. sausio 20 d. paskelbtose atnaujintose rekomendacijose⁸ PSO teigė, kad kartu su teigiamu PGR testu taip pat būtina atsižvelgti į paciento ligos (kliniką ir simptomatiką) istoriją, pasireiškiančius simptomus bei kitus epidemiologinės rizikos veiksnius. Tai reiškia, jog PSO primygtinai nerekomenduoja remtis vien PGR testo rezultatu. Tuo tarpu Lietuvoje vien teigiamas testo rezultatas laikomas patvirtintu „ligos ir užkrato“ atveju, o žmogus, kurio testas teigiamas, neturintis jokių simptomų ir realiai nesergantis, yra traktuojamas ir *de jure ir de facto* laikomas „sergančiu“, o po 10 d. saviizoliacijos automatiškai yra traktuojamas ir *de jure ir de facto* „pasveikusių“ kas nei medicininiu, nei moksliniu pagrindu yra niekaip nepateisinama. Tokie asmenys traukiami į oficialią statistiką, kurios pagrindu vėliau bandoma vadovautis kuriant ir implantuojant neteisėtus perteklinius ribojimus bei suvaržymus.

CDC savo dokumentuose yra nurodžiusi, kad SARS-CoV-2 RT-PGR testai galimai nėra tinkami SARS-CoV-2 diagnozei nustatyti. 2020 metų kovo 30 d. dokumente pavadinimu „CDC 2019-Naujo Koronaviruso (2019-nCoV) realaus laiko RT-PGR diagnostikos skyrius“ rašoma⁹: „Virusinės RNR radimas neįrodo, kad virusas užkrečiamas arba, kad 2019-nCoV yra klinikinių simptomų sukėlėjas.“ „Šis testas neišskiria ligų, kurias sukėlė kiti bakteriniai ar virusiniai patogenai.“ Didžiausios imties tyrimo „SARS-CoV-2 nukleino rūgščių tyrimas beveik dešimčiai milijonų Wuhan (Kinija) gyventojų po SARS-CoV-2 išplitimo“ išvados patvirtina, jog visų besimptomų teigiamų ir pakartotinai teigiamų atvejų viruso pasėliai buvo neigiami, o tai rodo, kad šiame tyrime nustatytais teigiamais atvejais „gyvybingo viruso“ nebuvo. Visi besimptomiai teigiami atvejai, teigiami atvejai ir jų artimi kontaktai buvo izoliuoti mažiausiai 2 savaites, kol nukleorūgščių tyrimo rezultatai buvo neigiami. Per izoliavimo laikotarpį nė vienam iš aptiktų teigiamų atvejų ar jų artimų kontaktinių asmenų nepasireiškė simptomų ar naujų patvirtinimų¹⁰. Kas iš esmės rodo, jog besimptomiai atvejai *de facto* nekelia jokio realaus pavojus užkrėsti kitus asmenis.

Svedijoje visuomenės sveikatos agentūra yra parengusi nacionalinius kriterijus¹¹, pagal kuriuos vertinama, ar galimas Covid-19 pacientas neužsikrėtė. Juose nurodoma, jog PGR technologija, naudojama virusams nustatyti, **negali** atskirti virusų, galinčių užkrėsti ląsteles, nuo virusų, kuriuos imuninė sistema pavertė nekenksmingais, **todėl šiais tyrimais negalima nustatyti, ar žmogus yra užkrečiamas, ar ne.** <...> Kriterijai parengti bendradarbiaujant su infekcinių ligų, klinikinės mikrobiologijos, higienos ir infekcijų kontrolės specialistų asociacijų atstovais. Paskutinį kartą juos grupė aptarė 2021 m. balandžio 19 d. posėdyje, atsižvelgdama į naujas viruso atmainas ir variantus.

Lisabonos apeliacinio teismo (34 puslapių nutarimas dėl keturių vokiečių turistų vasarą neteisėtai izoliuotų viešbutyje Azorų salose 14 d.) nutarime nurodoma¹², jog PGR testas „be pagrįstų abejonių negali nustatyti, ar teigiamas rezultatas iš tikrųjų reiškia užkrėtimą naujuoju virusu“, „Atsižvelgiant į dabartinius mokslinius duomenis, šis testas negali be pagrįstų abejonių nustatyti, kad jo teigiamas rezultatas iš tikrųjų liudija žmogaus užkrėtimą SARS-CoV-2 virusu“. Tokios išvados buvo prieita remiantis moksliniais tyrimais, tame tarpe tyrimu¹³ rodančiu, jog **tik 3% sveikatos priežiūros institucijų paskelbtų teigiamų PGR testų gali būti tikrai teigiami.** Teismas taip pat nurodo, jog bet kokia diagnozė ar bet koks sveikatos priežiūros veiksmas, atliktas be išankstinio medicininio stebėjimo, be gydytojo įsikišimo, pažeidžia teisės aktus, užtraukdamas atsakomybę pagal BK 97 straipsnį. 358 al. b) (Funkcijų pasisavinimas), jeigu jį diktuoja asmuo, kuris neturi tokių funkcijų ir įgaliojimų, t. y. kuris nėra gydytojas, įrašytas į Gydytojų registrą (ordiną). Taigi akivaizdu, kad pagalbinių diagnostikos metodų (kaip virusinės infekcijos nustatymo testų atveju) skyrimas, taip pat ligos diagnozavimas bet kurio ir visų žmonių atžvilgiu yra klausimas, kuris negali būti sprendžiamas įstatymu, nutarimu, dekretu, potvarkiu ar kitu norminiu būdu, nes tai yra veiksmai, kuriuos mūsų teisinė sistema priskiria išimtinai gydytojo kompetencijai. Nutarime taip pat pasisakoma ir tuo atžvilgiu, jog atsižvelgiant į Konstituciją ir galiojančius

⁸<https://www.who.int/news/item/20-01-2021-who-information-notice-for-ivd-users-2020-05>

⁹CDC 2019-Novel Coronavirus (2019-nCoV) Real-Time RT-PCR Diagnostic Panel: <https://www.fda.gov/media/134922/download>

¹⁰Post-lockdown SARS-CoV-2 nucleic acid screening in nearly ten million residents of Wuhan, China: <https://www.nature.com/articles/s41467-020-19802-w>

¹¹Vägledning om kriterier för bedömning av smittfrihet vid covid-19 <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/v/vagledning-om-kriterier-for-bedomning-av-smittfrihet-vid-covid-19/>

¹²Judges in Portugal highlight “more than debatable” reliability of Covid tests: <https://www.portugalresident.com/judges-in-portugal-highlight-more-than-debatable-reliability-of-covid-tests/> https://drive.google.com/file/d/1t1b01H0Jd4hsMU7V1vy70yr8s3j1Bedr/view?fbclid=IwAR0L_lu6wwIVfIZpykLhDHroS12MHZqO533Uizc-5ZfUUmALOOjY58he4

¹³Correlation between 3790 Quantitative Polymerase Chain Reaction–Positives Samples and Positive Cell Cultures, Including 1941 Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus 2 Isolates: https://academic.oup.com/cid/advance-article/doi/10.1093/cid/ciaa1491/5912603?fbclid=IwAR11H5u_cmyQihE0XVf8jMIP40nod88ExKt5myLc7fjaWmXjxbBIM8XFPBA

įstatymus, sveikatos priežiūros institucijos neturi įgaliojimų ar teisėtumo atimti laisvę, kas faktiškai prilygsta areštui, nes tokį sprendimą gali priimti ar patvirtinti tik teisminė institucija.

2021 m. kovo 24 d. Vienos administracinio teismo sprendime VGW-103/048/3227/2021-2, (dėl neteisėto susirinkimo (mitingo) uždraudimo) nurodoma¹⁴: „Apskritai, kalbant apie Vienos miesto visuomenės sveikatos tarnybos „informaciją: ir ja grindžiamą pranešimo apie draudimą argumentaciją, reikia konstatuoti, kad nėra jokių pagrindų ir įrodymais paremtų teiginių ir išvadų dėl epidemijos.“ „Remiantis sveikatos apsaugos ministro 2020 m. gruodžio 23 d. Atvejo apibrėžimo Covid-19“ apibrėžtimis, **"patvirtintas atvejis"** yra: 1) bet kuris asmuo, kuriam nustatyta SARS-CoV-2 specifinė nukleino rūgštis (PGR tyrimas, pastaba), neatsižvelgiant į klinikinius požymius, arba 2) bet kuris asmuo, kuriam nustatytas SARS-CoV specifinis antigenas ir kuris atitinka klinikinius kriterijus, arba 3) bet kuris asmuo, kuriam nustatytas SARS-CoV specifinis antigenas ir kuris atitinka epidemiologinius kriterijus. Taigi nėra vienas iš trijų sveikatos apsaugos ministro nustatytų "patvirtintų atvejų" neatitinka PSO termino "sergantis/užkrėstas asmuo" reikalavimų. PSO atmėta galimybę remtis tik PGR tyrimu „PGR tyrimas nėra tinkamas diagnozei nustatyti ir pats savaime nieko nepasako apie asmens ligą ar infekciją“. Teismo sprendimas grindžiamas ir medicininiais, mokslinių tyrimų duomenimis.

Lietuvos Respublikoje **patvirtintam atvejui** vieninteliu pakankamu laikomas tik laboratorinis kriterijus (SARS-CoV-2 viruso nukleino rūgštis (PGR testas) arba antigeno nustatymas klinikiniame ėminyje (greitieji antigeno testai))¹⁵. Ir būtent vien tik teigiamų testų duomenimis grindžiamas mokyklų uždarymas, privalomas kaukių dėvėjimas, paslaugų ir ekonominių veiklų ribojimai (nutraukimai), judėjimo ribojimai ir visos valstybės mastu diegiamos kitos priemonės, suvaržymai ir ribojimai. Visiškai sveikiems žmonėms dėl teigiamų testų rezultatų taikoma izoliacija (izoliacija taikoma ir su jais kontaktavusiems asmenims), manant, kad jie gali užkrėsti ir kelti pavojų kitiems, visos priemonės grindžiamos tik šių testų rezultatais ir abejotina prielaida dėl kliniškai sveikų žmonių, kurių testas teigiamas, užkrečiamumo.

Dėl teisės į asmens neliečiamumą pažeidimo

Nei vyriausybė, nei Sveikatos apsaugos ministerija neįvertino fizinės ar psichologinės žalos rizikos, kurią kelia kaukės dėvėjimas beveik visą dieną mokykloje (klasėse, koridoriuose ir viešajame transporte). Įpareigojimas mokykloje per pamokas dėvėti veido kaukes kelia pavojų vaikų psichinei, fizinei ir dvasinei gerovei, kenkia jų sveikatai. Vaikai visą likusį gyvenimą galimai jaus ir nešios savyje bet kokių klaidų ar neveikimo naštą sveikatai. Vaikams ir paaugliams taikoma veido dengimo priemone neva siekiama sumažinti riziką jiems užsikrėsti SARS-CoV-2 virusu, tačiau rizika šiai amžiaus grupei sunkiai susirgti ar net mirti užsikrėtus tuo pačiu sukėlėju yra praktiškai nulinė. Vyriausybė ir Sveikatos apsaugos ministerija taip pat neįvertino, kokią žalą gali sukelti privalomas kaukės dėvėjimas asmenims (vaikams ir suaugusiems), kurie dėl kitų sveikatos sutrikimų (kurių neapima neįgalumas) negali kaukės dėvėti. Su kauke gimdžiusios mamos patyrė košmarą, kurį prilygina nacių bandymams su gimdyvėmis bei kūdikiais, ir teigia, jog šios pasekmės išliks visam likusiam gyvenimui. Jokios išimtinės aplinkybės - ar tai būtų karo padėtis, ar karo, vidaus politinio nestabilumo grėsmė, ar kokia kita nepaprastoji padėtis, negali būti naudojamos tokiam kankinimui pateisinti. Tuo pačiu metu pažeidžiamos įvairios vaikų ir jų tėvų teisės, numatytos Lietuvos Konstitucijoje, įstatymuose ir tarptautinėse konvencijose. Tai visų pirma taikoma Lietuvos Respublikos Konstitucijos 21 straipsnio 1 dalyje įtvirtintai teisei į asmens neliečiamumą, kurios kaip teisės saugomos vertybės turinį sudaro fizinis bei psichinis neliečiamumas. Tai reiškia, kad įstatymai turi užtikrinti, jog žmogus bus saugomas nuo bet kokio nepagrįsto išorinio valstybės, savivaldybių institucijų, jų pareigūnų ir tarnautojų poveikio jo gyvybei, sveikatai, fizinio aktyvumo laisvei ir bet kokio kėsینimosi į jo psichinę ir dvasinę būseną. Konstitucijos 22 straipsnio 1 dalyje įtvirtintai teisei, kad žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas, bei minėto straipsnio 4 dalyje įtvirtintai teisei, kad įstatymas ir teismas saugo, kad niekas nepatirtų savavališko ar neteisėto kišimosi į jo asmeninį ir šeimyninį gyvenimą, kėsینimosi į jo garbę ir

¹⁴<http://verwaltungsgesicht.wien.gv.at/Content.Node/rechtsprechung/103-048-3227-2021.pdf> <https://tkp.at/2021/03/31/verwaltungsgesicht-korrigiert-falsche-ansichten-von-corona-kommission-und-wiener-gesundheitsdienst/>

Vienna Administrative Court: Corona Policy Without Basis, PCR Test Inappropriate <https://www.europere-loaded.com/vienna-administrative-court-corona-policy-without-basis-per-test-inappropriate/>

¹⁵Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro valstybės lygio ekstremalios situacijos valstybės operacijų vadovo 2020 m. kovo 10 d. (suvestinė redakcija 2020-12-12) sprendimas Nr. V-328 Dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) atvejo apibrėžimo atnaujinimo <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/8e3710f1678b11eaa02cacf2a861120c/asr>

orumą. Pagal Konstituciją privatus žmogaus gyvenimas - tai individo asmeninis gyvenimas: gyvenimo būdas, šeimyninė padėtis, gyvenamoji aplinka, santykiai su kitais asmenimis, individo pažiūros, įsitikinimai, įpročiai, jo fizinė ir psichinė būklė, sveikata, garbė. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją riboti konstitucines žmogaus teises galima, jeigu yra laikomasi iš Konstitucijos kylančių žmogaus teisių ir laisvių ribojimo bendrųjų reikalavimų, visų pirma tai daroma įstatymu. Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatyme ir kituose teisės aktuose nėra nuostatų, numatančių fiziniams asmenims privalomus asmeninės apsaugos priemonių naudojimo reikalavimus. Taigi Vyriausybei nesuteikta jokių įgaliojimų nustatinėti privalomus asmeninės apsaugos priemonių naudojimo reikalavimus (pvz., viešosiose vietose dėvėti nosį ir burną dengiančias apsaugos priemones, kt.). Valdžios institucijoms tai žinoma: Lietuvos Respublikos Seimui yra pateiktas žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo Nr. I-1553 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 18(1) straipsniu įstatymo projektas¹⁶, iš kurio aiškinamojo rašto turinio taip pat matyti, jog kai tokius privalomus reikalavimus (pvz., viešosiose vietose dėvėti nosį ir burną dengiančias apsaugos priemones, kt.) nustato arba Vyriausybė, arba jos pavedimu valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovas savo sprendimais, nes šiuo matu tai nesuteikia teisinio aiškumo ir dažnai kelia abejonių dėl legitimumo.

Apibendrinus išdėstyta, Vyriausybei nesuteikta jokių įgaliojimų nustatinėti privalomus asmeninės apsaugos priemonių naudojimo reikalavimus, nei Vyriausybė, nei Sveikatos apsaugos ministerija neįvertino fizinės ir psichologinės žalos rizikos, kurią kelia kaukės dėvėjimas beveik visą dieną mokykloje, o taip pat visiems kitiems asmenims, kurie dėl savų ligų (kurių neapima neįgalumas), ar būklių negali dėvėti kaukių, todėl prašoma panaikinti privaloma reikalavimą dėvėti nosį ir burną dengiančias apsaugos priemones.

Dėl judėjimo ir Konstitucijos 20 straipsnyje garantuojamos žmogaus laisvės ribojimo pažeidimų

Reikalavimu izoliuotis apribojama ne tik asmens judėjimo laisvė, bet ir Konstitucijos 20 straipsnyje garantuojama asmens laisvė apskritai. Toks reikalavimas laikytinas vienu griežčiausių žmogaus teisių ir laisvių ribojimų. Pažymėtina, jog Konstitucijos 20 straipsnis numato, kad žmogaus laisvė yra neliečiama ir niekam negali būti atimta kitaip, kaip tik tokiais pagrindais ir pagal tokias procedūras, kokios yra nustatytos įstatyme. Taip pat įtvirtinta, kad niekas negali būti savavališkai sulaikytas arba laikomas suimtas. Sulaikymo ar suėmimo pagrindumas turi būti patikrinamas teisme. Reikalavimas izoliuotis iš esmės nedaug kuo skiriasi nuo minėtų teisinių priemonių, nors tam neprašoma nei teismo sankcijos, nei pagrįstų įrodymų apie priežasties būti uždarytam buvimą (izoliacija skiriama atsižvelgiant vien į teigiamo testo faktą, nors kaip jau minėta, vaikas ar suaugęs neturi jokių simptomų, testas gali būti ir klaidingai teigiamas bei neparodo žmogaus užkrečiamumo, be to, izoliacija skiriama ir su tokiu asmeniu kontaktavusiems kitiems asmenims). Iš Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo 2021 m. kovo 12 d. sprendimo Nr. V-513 Dėl pavedimo organizuoti, koordinuoti ir vykdyti bandomąjį savanorišką profilaktinį tyrimą ugdymo įstaigose sprendimo matyti, jog sutinkantys dalyvauti tyrime mokinių atstovai pagal įstatymą, 16 metų ir vyresni mokiniai ir mokyklos darbuotojai iš anksto įpareigojami pasirašyti sutikimus dėl skiriamos izoliacijos asmenims, kurių bendrame kaupinyje, atlikus kaupinių PGR tyrimą, nustatytas teigiamas rezultatas ir su jais sąlytį turėjusiems asmenims ir jos sąlygas, kitas pareigas, teises ir kt. Ši formuluoatė leidžia daryti išvadą, jog ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovas priimdamas sprendimą viršijo jam suteiktus įgaliojimus, tokios nuostatos negali būti laikomos tinkamu teisiniu pagrindu izoliacijai. Visų pirma, jei testo rezultatas teigiamas, diagnozę turi tikslinti, ją nustatyti ir dėl izoliacijos spręsti gydytojas. Joks kitas asmuo pagal įstatymą negali perimti jo funkcijų. Antra, jei tai ne asmuo, kurio testas teigiamas, o su juo kontaktavęs asmuo, izoliavimą skiria, jo vietą bei terminus nustato apskrities vyriausiasis epidemiologas (Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo (toliau – ŽULPKĮ) 8 straipsnio 9 dalis). Apibendrinus išdėstyta, prašoma nedelsiant nutraukti neteisėtus veiksmus ir panaikinti įstatymo reikalavimų neatitinkantį reglamentavimą.

¹⁶<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/cc4ad632cb2011ea8f4ce1816a470b26?jfwid=xnr1t8mlt>

Dėl asmens teisės į darbą ir teisingą atlyginimą, o taip pat ūkinės veiklos ir paslaugų ribojimų pažeidimų

Vyriausybės utarimu nustatytos ir priemonės, kuriomis suvaržyta ūkinės veiklos laisvė, ko pasekoje daug šeimų negalėjo realizuoti savo teisės laisvai pasirinkti darbą bei gauti teisingą apmokėjimą, dalis jų dėl tokių priemonių taikymo neteko darbo, kas pažeidžia Konstitucijos 48 straipsnio 1 dalį. Kitų šeimų pajamos per šį laikotarpį taip pat ženkliai sumažėjo, kadangi teko su pradinukais būti namuose dėl nepagrįstai įvesto nuotolinio ugdymo. Analizuojant Vyriausybės nutarimo nuostatų teisėtumą, pažymėtina, kad nei šio nutarimo priėmimo metu galiojusiam Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 21 straipsnyje, nei jo pakeitime nėra numatyta, kad verstis ūkine ar komercine veikla, ar teikti paslaugas, gali būti uždraudžiama iš viso. Tai suponuoja išvadą, kad Vyriausybė, nustatydama ūkinę ir komercinę veiklą ribojančias priemones, t.y. uždraudžiant verstis nurodyta komercine ir ūkine veikla, veikė viršydama jai įstatymo leidėjo suteiktus įgaliojimus, jau nekalbant apie lygiateisiškumo principo pažeidimus. Atsižvelgiant į tokias aplinkybes, kyla konstitucinė pareiga nustatyti teisingą patirtų praradimų kompensavimo mechanizmą asmenims, kurių teisė verstis ūkine veikla, taip pat teisės į darbą bei į teisingą darbo užmokestį dėl taikomų priemonių buvo apribotos nepagrįstai.

Dėl teisės į sveikatos apsaugą pažeidimo

Kita Vyriausybės nutarimu ir Sveikatos apsaugos ministro įsakymais taikoma priemonė, kuri pažeidė šeimų, vaikų ir tėvų teises, bei visų kitų asmenų teises - gydymo paslaugų teikimo apribojimas. Veikimas taip, lyg jokios kitos, net ir gerokai pavojingesnės ligos, nebeegzistuoūt, negali būti niekaip pateisinimas ar paaiškinamas protingumo ir teisingumo kriterijais. Diagnostika ir gydymas nuotoliniu būdu nėra „gydymo paslaugos“ - sveikatos sutrikimai tokiu būdu negali būti diagnozuojami ir, juo labiau, gydomi. Žalos, kuri buvo sukelta tokiu reguliavimu, mastas, akivaizdu jog yra gerokai didesnis, nei COVID-19 infekcijos. Seimo kontrolieriaus ataskaitoje pažymima, kad, neatliekant kitų ligų profilaktinių patikrinimų, tam tikri sveikatos sutrikimai nebuvo diagnozuoti, jiems nepaskirtas gydymas, taip sukeltant pavojų asmenų sveikatai ar net gyvybei¹⁷. Seimo vicepirmininkas socialdemokratas J. Sabatauskas kreipėsi ministrę pirmininkę ir sveikatos apsaugos ministrą dėl LT fiksuojamų duomenų apie perteklines mirtis ir ragina atlikti tyrimą. „Vyriausybė išimtinai koncentruojasi tik į karantino režimo valdymą, tačiau visiškai ignoruoja perteklines mirtis, kurių skaičius beveik pustrėčio karto viršija COVID-19 mirčių kiekį Lietuvoje. O tai reiškia, kad žmonėms laiku nebuvo diagnozuotas liga, nebuvo suteiktas būtinas gydymas ir kitos medicininės paslaugos. Jis taip pat atkreipė dėmesį, jog naujoji valdžia ne tik galėjo ir turėjo žinoti, bet ir žinojo apie fiksuotas daugiau nei 4 tūkst. perteklinių mirčių, tačiau jokių išvadų nepadarė¹⁸. Perteklinių mirčių Lietuvoje ir kitose Europos šalyse statistiką analizavęs buvęs sveikatos apsaugos ministras dr. Gediminas Černiauskas nurodė, kad Lietuvos situacija yra viena prasčiausių Europoje. „Jei palygintume visas Europos Sąjungos valstybes praėjusiais metais pagal tą patį kriterijų – kiek praėjusiais metais padaugėjo mirčių, lyginant su 2019 metais – pamatysime, kad Lietuva yra trečia nuo galo. Blogiau atrodo tik Rumunija ir Bulgarija, o tokios šalys, kaip Švedija, iš kurios mūsų valdantieji praėjusių metų pavasarį šaipėsi, kaip blogiausio pavyzdžio, turi du kartus geresnį rezultatą“, - sako G. Černiauskas¹⁹.

Teisinis reguliavimas, kuriuo taip apribojamas sveikatos paslaugų teikimas, vertintinas kaip neteisėtas, neproporcingas ir galimai nusikalstamas, paneigiantis galimybę įgyvendinti asmenų, sergančių kitomis ligomis, teisę į tinkamą sveikatos priežiūros paslaugų teikimą. Konstitucijos 53 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybė rūpinasi žmonių sveikata ir laiduoja medicinos pagalbą bei paslaugas žmogui susirgus. Konstitucinę valstybės priedermę rūpintis žmonių sveikata, *inter alia* apima valstybės pareigą užtikrinti medicinos pagalbą bei paslaugas. Nuo žmogaus orumo ir

¹⁷Seimo kontrolieriaus tyrimas: ar karantino laikotarpiu vykdomosios valdžios taikytos priemonės atitiko žmogaus teisių bei laisvių principus? <https://www.lrski.lt/naujienos/tyrimas-ar-karantino-laikotarpiu-vykdomosios-valdžios-taikytos-priemones-atitiko-zmogaus-teisiu-bei-laisviu-principus/>

¹⁸Seimo Pirmininko pavaduotojo Juliaus Sabatausko pranešimas: „Socialdemokratams pristatys analizę dėl rekordinio mirčių kiekio: buvo galima išsaugoti beveik 10 tūkst. gyvybių“

¹⁹J. Sabatauskas kreipėsi į I. Šimonytę: dėl rekordinio mirčių kiekio ragina atlikti tyrimą: <https://www.lsdp.lt/seimo-vicepirmininkas-kreipesi-i-i-simonyte-del-rekordinio-mirciu-kiekio-ragina-atlikti-tyrima/>

teisės į gyvybę neatsiejama prigimtinė žmogaus teisė į kuo geresnę sveikatą ir socialinė teisė į sveikatos priežiūrą, lemia, kad žmogui susirgus konstitucinis valstybės įpareigojimas rūpintis žmonių sveikata ir laiduoti medicinos pagalbą turi būti lygiateisis ir nediskriminacinis jokių ligų ar žmonių grupių atžvilgiu. Konstitucinis įpareigojimas rūpintis žmonių sveikata susirgus ir užtikrinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, yra glaudžiai susijęs su Konstitucijos 18 straipsnyje įtvirtintu žmogaus teisių prigimtinio pobūdžio pripažinimu ir tokių teisių užtikrinimu. Žmogaus teisės ir laisvės esmės nepaneigiamumo reikalavimas suponuoja draudimą teisę ar laisvę apriboti taip, kad ją įgyvendinti pasidaro neįmanoma, jeigu ji suvaržoma peržengiant protingai suvokiamas ribas arba neužtikrinamas jos teisinis gynimas – tai tolygu šios teisės neigimui. Nustatytiems sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ribojimams pagrįsti tikrai neužtenka bendros Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų lygų profilaktikos ir kontrolės įstatyme įtvirtintos taisyklės, kad karantino metu gali būti ribojama ūkinė veikla ir paslaugų teikimas. Įstatyme, o ne poįstatyminiuose teisės aktuose turėtų būti numatyta, kaip turėtų būti perorganizuojama tų sveikatos priežiūros įstaigų veikla ir/ar ribojama ekstremalios situacijos ar karantino metu, ir kaip turėtų būti užtikrintas sveikatos priežiūros paslaugų realus ir veiksmingas teikimas asmenims tuo metu, o Vyriausybė ir Sveikatos apsaugos ministras neturėtų jų apriboti tokia apimtimi, kad teisės įgyvendinimas laiku tampa neįmanomas. Apibendrinus išdėstyta, prašoma užtikrinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir panaikinti ribojimus, prieštaraujančius Konstitucijai.

Dėl diskriminacijos panaikinimo

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo (2.1.3¹.3., 2². punktai) ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo priimtais sprendimais ir įsakymais, asmenims, persirgusiems COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), kai diagnozė buvo patvirtinta remiantis teigiamu SARS-CoV-2 PGR tyrimo ar antigeno testo rezultatu ir nuo teigiamo tyrimo rezultato praėjo ne daugiau kaip 180 dienų, taip pat asmenims, turintiems asmens sveikatos priežiūros įstaigos dokumentą, konkrečios šalies skiepijų sertifikatą arba tarptautinį skiepijų sertifikatą, nurodantį, kad asmens skiepijimas Sąjungos vaistinių preparatų registre įregistruota COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina pagal skiepijimo schemą yra baigtas, suteikiamos įvairios privilegijos (švelnesnes sąlygas, įskaitant atitinkamų reikalavimų netaikymą - testuotis, izoliuotis ir pan.). Nuo 2021 m. gegužės 24 d. ši privilegijų ratą nutarta dar labiau išplėsti, įvedant vadinamą „Galimybių pasą“ (viešojo maitinimo įstaigos, restoranai, kavinės, etc. galės viduje teikti paslaugas tik ji turintiems; tik tokį pasą turintys asmenys galės eiti į renginius, kuriuose dalyvauja iki 500 žmonių; ji turintieji galės burtis viešose erdvėse po dešimt asmenų, rengti asmenines šventes su neribotu dalyvių skaičiumi, naudotis paslaugomis uždaroje patalpose (pvz., žaisti boulingą), plaukioti pramoginiais laivais, neribojant asmenų skaičiaus ir t.t.). Visi šios privilegijos negalios vaikams nuo 16 m. ir kitiems asmenims, jei jie neturės neigiamo testo padaryto prieš 24 val.

Tokiu teisiniu reguliavimu pažeidžiami konstituciniai visuomenės solidarumo, teisingumo, protingumo, proporcingumo, lygiateisiškumo ir teisinės valstybės principai, jis nesuderinamas su Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniu, pagal kurį draudžiama teikti privilegijas, taip pat su Konstitucijoje įtvirtintu darnios visuomenės imperatyvu, taigi ir konstituciniu teisinės valstybės principu. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinta formali visų asmenų lygybė, šio straipsnio 2 dalyje įtvirtintas asmenų nediskriminavimo ir privilegijų neteikimo principas, kurio turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant, ir vykdant teisingumą. Konstitucinis Teismas, aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio nuostatas, ne kartą yra nurodęs, jog pagal šią straipsnyje įtvirtintą konstitucinį asmenų lygybės įstatymui principą reikalaujama, kad teisėje pagrindinės teisės ir pareigos būtų įtvirtintos visiems vienodai; šis principas reiškia žmogaus prigimtinę teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, įpareigoja vienodus faktus vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai. Konstitucinis asmenų lygybės įstatymui principas yra pažeidžiamas, jeigu tam tikri asmenys ar jų grupės traktuojami skirtingai, nors tarp jų nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas (*inter alia* Konstitucinio Teismo 2012 m. birželio 29 d., 2013 m. vasario 15 d., 2013 m. gegužės 30 d. nutarimai). Tik įstatymu gali būti nustatytas nevienodas teisinis reguliavimas tam tikrų asmenų

kategorijų, ir tik esant atitinkamoms sąlygoms, kurių šiuo atveju nėra. Konstitucinio asmenų lygiateisiškumo principo pažeidimas kartu yra ir konstitucinių teisingumo, darnios visuomenės imperatyvų, taigi ir konstitucinio teisinės valstybės principo pažeidimas, kuriuo grindžiama visa Lietuvos teisės sistema ir pati Konstitucija (2012 m. vasario 6 d., 2013 m. vasario 22 d. nutarimai).

Atkreipiamas dėmesys, jog tokių privilegijų suteikimas akivaizdžiai diskriminuoja ir segreguoja žmones. Rizikuojama sukurti dvilypę visuomenę, medicininį apartheidą, kai skiepytis negalinčių ar atsisakančių ar nesirgusių, sveikų ir sveiką gyvenenos būdą gyvenančių žmonių sluoksnis bus išstumtas iš svarbių viešojo gyvenimo sričių, atimant iš piliečių fundamentalias jų konstitucines teises ir laisves. Tai gali lemti ir nuolatinę padėtį, kai COVID-19 vakcinės statusas bus išplėstas, įtraukiant kitas gydymo formas ir galbūt net kitus kriterijus. Ši schema gali lemti mums žinomos liberalios demokratijos pabaigą ir sukurti pastovios kontrolės ir neteisėto piliečių stebėjimo valstybę, kurioje vyriausybė naudotų technologijas įvairiems piliečių gyvenimo aspektams kontroliuoti. Todėl manoma, jog tai yra viena pavojingiausių antikonstitucinių politinių nuostatų per visą Lietuvos nepriklausomybės istoriją.

Sertifikato ar taip vadinamų „pasų“ suteikiamos privilegijos būtų ne tik diskriminacinė, bet ir prievartos forma. Vyriausybė sako, kad tai turėtų tapti paskata tiems, kurie abejoja, skiepytis ar ne, tačiau skiepijimas nėra privalomas. Žmonės gali turėti įvairių priežasčių, dėl kurių negali arba nenori gauti tokių vakcinų, kurių registracija tik sąlyginė, įskaitant tai, jog jų ilgalaikiai pašaliniai poveikiai dar nežinomi, neištirti, jau nekalbant tam tikras ligas ar vaistų sąveikas, dėl kurių gali būti kontraindikacijų, bei kitus klausimus, susijusius su vakcinų gamybos ar bandymų etika.

Primenama Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos Rezoliucija Nr. 2361 (2021)²⁰, kurioje nurodoma užtikrinti, kad piliečiai būtų informuoti, jog Covid skiepai NĖRA privalomi ir kad niekas nebūtų politiškai, socialiai ar kitaip verčiamas skiepytis (7.3.1 p.) užtikrinti, jog **niekas nebūtų diskriminuojamas** dėl to, kad neskiepijamas dėl galimo pavojaus sveikatai arba dėl to, kad tiesiog nenori skiepytis (7.3.2 p.). Taip pat nurodoma **skiepų sertifikatus naudoti tik pagal jų paskirtį - vakcinės veiksmingumui, galimam šalutiniam poveikiui ir nepageidaujamiems reiškiniams stebėti** (7.5.2 p.) Atkreipiamas dėmesys, jog Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliucijomis vadovaujasi ir teismai nagrinėjantys bylas, be to, tiek Lietuvos Respublikos Konstitucija, tiek kiti teisės aktai, įskaitant tarptautinius, draudžia diskriminaciją. Lietuvoje tai ignoruojama, dar daugiau, ne įstatymu, o žemesnės galios teisės aktais jau įvestos privilegijos paskiepytiems asmenims (nereikia testuotis, izoliuotis grįžus iš užsienio, gali burtis didesnėmis grupėmis ir t.t.), nors tam jokių mokslinių, medicininų įrodymų ar pagrindimo nėra.

Vakcinų pasų efektyvumas nėra paremtas moksliniais įrodymais ir pažeidžia žmonių teises²¹. PSO laikosi pozicijos, kad nacionalinės valdžios institucijos ir transporto operatoriai neturėtų nustatyti reikalavimų COVID-19 vakcinacijos įrodymų tarptautinėms kelionėms, kaip išvykimo ar atvykimo sąlygos, atsižvelgiant į tai, kad vis dar **yra labai svarbių nežinomųjų dėl vakcinacijos veiksmingumo** mažinant infekcijos plitimą. Todėl tokių sertifikatų naudojimas gali padidinti tolesnio perdavimo riziką. PSO taip pat rekomenduoja, kad paskiepyti asmenys nebūtų atleidžiami nuo kitų kelionių rizikos mažinimo priemonių laikymosi. PSO tikisi, jog valstybės sutikusios su Tarptautinėmis sveikatos priežiūros taisyklėmis jų laikysis²². Šiuo metu geltonoji karštligė yra vienintelė liga, paminėta Taisyklėse (jų priede Nr.7), nuo kurios šalys gali reikalauti, kad keliautojai pateiktų skiepijimo įrodymą²³, tačiau net ir dėl jo neturėjimo žmonės nėra neįleidžiami į šalį, ar rūšiuojami, diskriminuojami, neleidžiant jiems patekti į tam tikras vietas, ar draudžiant būriuotis, o tuo labiau kas 24 val. jie nėra verčiami įrodinėti, kad yra sveiki. PSO kol kas nepritaria net reikalavimui, kad keliaujant būtų išduodami skiepų pasai, taip pat kelia pagrįstus klausimus dėl teisingumo bei neteisėtos diskriminacijos. Minėta pozicija nėra pasikeitusi, šių metų balandžio mėnesį ji buvo dar kartą dar kartą labai aiškiai ir nedviprasmiškai išsakyta: „Mes, PSO, sakome, kad šiame etape nenorėtume, jog skiepų pasas būtų reikalavimas įvažiuoti ar išvažiuoti, nes šiame etape nesame tikri, kad vakcina užkerta kelią viruso perdavimui“, - teigė PSO atstovė spaudai daktarė

²⁰Covid-19 vaccines: ethical, legal and practical considerations: <https://pace.coe.int/en/files/29004/html>

²¹Covid-19 vaccine passports: access, equity, and ethics https://www.bmj.com/content/373/bmj.n861/r?fbclid=IwAR0sbgDd836hWPKzHzO87WjQs6Ms-k57stLj1kk-G_mFinwuAjKVmjeVBzY

²²Interim position paper: considerations regarding proof of COVID-19 vaccination for international travellers:

<https://www.who.int/news-room/articles-detail/interim-position-paper-considerations-regarding-proof-of-covid-19-vaccination-for-international-travellers>

²³<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.5DA5457D1ED0>

Margaret Harris. „Yra ir visi kiti klausimai, išskyrus klausimą dėl žmonių, kurie dėl vienokių ar kitokių priežasčių negali pasiskiepyti, diskriminacijos“, - sakė ji per JT spaudos konferenciją²⁴.

Lietuva, kuri ratifikavo Tarptautines sveikatos priežiūros taisykles, turėtų atkreipti dėmesį, jog ji negali įvesti kitokių reikalavimų, nei numatyta šiose taisyklėse, tam nėra jokių objektyvių sąlygų, be to taisyklių 42 straipsnis, numato, jog sveikatos priežiūros priemonės, kurių imamasi pagal šias Taisykles, turi būti vykdomos skaidriai ir **nediskriminuojant**. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnis draudžia bet kokią diskriminaciją. Europos žmogaus teisių konvencijos (toliau - EŽTK) nuostatos, kurios šalis yra ir Lietuva, taip pat numato diskriminacijos draudimą. Jokia šios Konvencijos nuostata negali būti aiškinama kaip suteikianti kuriai nors valstybei, grupei ar asmeniui teisę vykdyti kokią nors veiklą ar atlikti kokius nors veiksmus, kuriais siekiama panaikinti kokias nors šioje Konvencijoje numatytas teises ir laisves ar jas daugiau apriboti nei numatyta.

Privilegijų ir sertifikato (vadinamo galimybių pasu) įvedimas grindžiamas ne teisiniais, ne medicininiais ir ne moksliniais įrodymais - paskiepyti ar persirgę asmenys lygiai taip pat gali užsikrėsti ir platinti virusą; antikūnai ne visada apsaugo nuo pakartotinio susirgimo, taip pat nuo galimų viruso mutacijų; neigiamas testo rezultatas gali rodyti tiek klaidingai teigiamą, tiek klaidingai neigiamą atsakymą, ir nėra jokio pagrindo manyti, kad testas reiškia parą saugumo, užsikrėsti galima bet kurią akimirka. Tokie moksliskai nepagrįsti sprendimai yra priešaringi, diskriminuojantys ir nėra susiję su deklaruojamu siekiu apsaugoti visuomenę. Visi žmonės turi turėti vienodas galimybes, analogiškos teisės privalo būti taikomos visiems be išimčių.

Atsižvelgiant į išdėstytą, prašoma nedelsiant panaikinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo (2.1.3^{1.3}, 2² punktai) ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo priimtais sprendimais ir įsakymais jau suteiktas privilegijas, nutraukti antikonstitucinius, neteisėtus veiksmus, susijusius su galimybių paso įvedimu ir bet kokią su tuo susijusią segregaciją ir diskriminaciją.

Atkreipiamas dėmesys, jog specialieji teisiniai režimai (ekstremali situacija, karantinas) nereiškia „neteisiškumo zonos“, priešingai, jie turi būti itin griežtai reguliuojami konstitucinės ir ordinarinės teisės normomis. Vadinasi, įstatymu nesuformulavus aiškių pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių leistino ribojimo turinio, apsaugos ir gynimo teisių garantijų, leistino apribojimo karantino ar ekstremalios situacijos atvejais, Vyriausybei iš esmės pavedama ne detalizuoti įstatymą, bet sureguliuoti santykius, kurie yra įstatyminio reguliavimo dalykas. Taip yra pažeidžiamas konstitucinis žmogaus teisių įstatyminės gynybos bei kiti principai. Ne tik Vyriausybė reguliuoja pagrindinių teisių ir laisvių apimtį - sveikatos apsaugos ministras ir valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas tai dar daugiau išplečia. Neriboti vykdomosios valdžios įgaliojimai (*de jure ar de facto*) yra vienas iš pagrindinių pavojų demokratinei santvarkai. Tai, kad nuo ekstremalios situacijos paskelbimo praėjo daugiau nei vieneri metai, dar labiau sustiprina visų lygių valdžios institucijų pareigą atsižvelgti į demokratinio valdžių padalijimo principo apsaugą ir teisinės valstybės principo laikymąsi. Primenama, kad valstybėje paskelbus karantiną (ar ekstremalią situaciją), kurio metu žmogaus teisės ir laisvės ribojamos tokiu mastu, kad kai kuriais atvejais prilygsta, ar net viršija nepaprastosios padėties ribojimus bei jų trukmę, pirmenybė turi būti teikiama pagrindiniams teisinės valstybės, demokratijos ir pagarbos žmogaus teisėms principams, ir kad visos šių režimų priemonės, išimtys ir apribojimai turi atitikti tris bendrąsias būtinumo, proporcingumo siaurąją prasme ir laikinumo sąlygas, kurias savo jurisprudencijoje nuolat taikė ir aiškino Europos Žmogaus Teisių Teismas, ES Teisingumo Teismas ir įvairūs valstybių narių konstituciniai (ir kiti) teismai. Tokie ribojimai gali būti nustatomi tik įstatymu. Raginama nepiktnaudžiauti su tokia padėtimi susijusiais įgaliojimais priiminėjant (ar siekiant priimti) teisės aktus, kuriais realiai nepasiekama ar net nesiekama tikslų sveikatos apsaugos srityje. Priemonės, kuriomis tokiu mastu ribojamos pagrindinės žmogaus teisės, turi būti proporcingos siekiamam tikslui, o tai reiškia, kad jos turi būti taikomos atlikus išsamią analizę ir išvadas, įvertinus poveikį bei įtaką ir galimą žalą visose valstybės gyvenimo srityse, atlikus žalos/naudos analizę bei kaštų efektyvumo su siekiamu (gaunamu) rezultatu įvertinimą, taip pat pagrindžiant, kad kitomis švelnesnėmis priemonėmis nebūtų pasiekta tikslo, ir jos turi būti nuolat peržiūrimos, kad netruktų ilgiau nei būtina. Priemonės, kurių imasi valdžios institucijos, visuose

²⁴<https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-who-vaccines-idUSKBN2BT158>

savo segmentuose turi būti tinkamos demokratinei visuomenei, t. y. jos turi būti nukreiptos į demokratinės santvarkos apsaugą nuo jai kylančių grėsmių, ir būtina dėti visas pastangas, kad būtų apsaugotos demokratinės visuomenės vertybės, o ne priešingai, skaldoma visuomenė. Priemonės turi būti nediskriminacinės ir Vyriausybė bei Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovas negali naudotis karantino režimo ar ekstremalią situaciją reglamentuojančiais teisės aktais, kad nustatytų diskriminacinio pobūdžio ribojimus.

Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija ir įstatymais, Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija, bei kitais teisės aktais, taip pat į tai, jog žemiau nurodomi teisės aktai prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams, arba priimti viršijant įgaliojimus, pažeidžia žmonių teises ir laisves, reikalaujama:

1. nedelsiant gražinti vaikus į kontaktinį ugdymą mokyklose šiais mokslo metais, visiems užtikrinant normalų kontaktinį švietimo ir ugdymo procesą, nekeltiant neteisėto reikalavimo testuoti, panaikinant visas su reikalavimu testuoti (kaip privaloma sąlyga kontaktiniam ugdymui), neteisėtu sveikatos duomenų tvarkymu (rinkimu), neteisėtu išankstiniu izoliacijos skyrimu, susijusias sąlygas, tame tarpe Vyriausybės nutarimo dėl karantino įvedimo Lietuvos Respublikos teritorijoje 2.2.9.2. p. ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo 2021 m. kovo 12 d. sprendimą Nr. V-513 „Dėl pavidimo organizuoti, koordinuoti ir vykdyti savanorišką profilaktinį tyrimą ugdymo įstaigose“;
2. nedelsiant panaikinti privalomą reikalavimą dėvėti nosį ir burną dengiančias apsaugos priemones vaikams, ugdomiems pagal pagrindinio ugdymo ir vidurinio ugdymo programas, jiems esant ugdymo įstaigose, o taip pat visiems kitiems asmenims, kurie dėl savų ligų (kurių neapima neįgalumas), ar būklių negali dėvėti kaukių, nustatytą Vyriausybės nutarimo dėl karantino įvedimo Lietuvos Respublikos teritorijoje 2.1.5.2. p.;
3. nedelsiant atstatyti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir panaikinti ribojimus, nustatytus Vyriausybės nutarimu ir/ar Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo sprendimais dėl kurių asmenys negali gauti gydymo dėl savo ligų ar šios paslaugos atidėtos.
4. nustatyti teisingą patirtų praradimų kompensavimo mechanizmą asmenims, kurių teisė verstis ūkine veikla, taip pat teisė į darbą bei į teisingą darbo užmokestį dėl taikomų priemonių buvo apribotos nepagrįstai;
5. nedelsiant panaikinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo 2020 m. kovo 10 d. (suvestinė redakcija 2020-12-12) sprendimą Nr. V-328 „Dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) atvejo apibrėžimo atnaujinimo“ dalyje dėl „patvirtinto atvejo“ apibrėžimo, kurių skaičiais iš esmės grindžiamas karantino ir/ar ekstremaliosios situacijos režimas bei taikomos priemonės ir nepagrįstai ribojamos žmonių teisės;
6. nedelsiant panaikinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo 2.1.3¹.3, 2² punktus ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo priimtais sprendimais ir įsakymais jau suteiktas privilegijas;
7. nedelsiant nutraukti antikonstitucinius, neteisėtus veiksmus, susijusius su vadinamo galimybių paso įvedimu ir bet kokią su tuo susijusią diskriminaciją.

Lietuvos Tėvų Forumo pirmininkas

Darius Trečiakauskas

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija 188604574, Vilniaus m. sav., Vilniaus m., Gedimino pr. 11
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL JŪSŲ RAŠTO DĖL VYRIAUSYBĖS VEIKSMŲ
Dokumento registracijos data ir numeris	2021-05-27 Nr. S-1699
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Nijolė Putrienė, patarėja, Socialinės politikos grupė
Sertifikatas išduotas	NIJOLĖ PUTRIENĖ, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-05-26 15:25:34 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-12-11 09:07:31 – 2022-12-10 09:07:31
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Rūta Rinkevičiūtė, vyriausioji specialistė, Vyriausybės posėdžių organizavimo skyrius
Sertifikatas išduotas	RŪTA RINKEVIČIŪTĖ, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-05-26 15:30:38 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-01-09 10:28:47 – 2022-01-08 10:28:47
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Eglė Neciunskienė, grupės vadovė, Socialinės politikos grupė
Sertifikatas išduotas	EGLĖ NECIUNSKIENĖ, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-05-26 15:33:07 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-04-15 10:35:06 – 2022-04-14 10:35:06
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Alminas Mačiulis, Vyriausybės kanclerio pavaduotojas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija
Sertifikatas išduotas	ALMINAS MAČIULIS, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-05-26 13:08:59 (GMTZ)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-11-22 17:12:28 – 2021-11-21 17:12:28
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Giedrė Balčytytė, Vyriausybės kanclerė

DETALŪS METADUOMENYS

Sertifikatas išduotas	GIEDRĖ BALČYTYTĖ, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-05-26 17:56:44 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-05-26 17:57:00 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2021-03-08 11:10:06 – 2024-03-07 11:10:06
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DIVIS, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, į.k.188604574 LT", sertifikatas galioja nuo 2018-12-27 14:02:02 iki 2021-12-26 14:02:02
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų informacijos ir veiklos procesų valdymo informacinė sistema DIVIS, versija 3.5.44.3
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2021-05-27 08:03:01)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2021-05-27 08:03:02 Dokumentų informacijos ir veiklos procesų valdymo informacinė sistema DIVIS